

Fødevareøkonomisk Institut

Regnskabsstatistik for økologisk jordbrug 2000

Materialeudvælgelse, beregninger og definitioner

København 2002

Indholdsfortegnelse:

1. Materialeudvælgelse og beregningsmetoder	5
1.1. Grupperinger og publicering i regnskabsstatistikken	5
1.2. Udvalgelse af regnskabsførende jordbrug	7
1.3. Regnskabsstatistikens udarbejdelse og repræsentativitet	9
1.4. Sammenligningsgrupper af konventionelle jordbrug	10
2. Definitioner	12
2.1. Areal og arealanvendelse samt dyreenheder.....	12
2.2. Arbejdsindsats og brugeralder	12
2.3. Kapitalindsats	12
2.4. Resultatopgørelse	13
2.5. Brugerfamiliens løbende indkomst og forbrug.....	13
2.6. Investeringer og finansiering	14
2.7. Aktiver og passiver.....	14
2.8. Kapitalforskydninger.....	14
2.9. Bedriftens aflønning af arbejde og kapital.....	15

1. Materialeudvælgelse og beregningsmetoder

Materialeudvælgelse og udarbejdelse af statistikken for økologisk jordbrug er i dette afsnit beskrevet i hovedtræk. De regnskabsførende jordbrug, som indgår i statistikken er klassificeret efter samme retningslinier, som anvendes i forbindelse med udvælgelsen af landbrug og gartneri til instituttets generelle regnskabsstatistikker. For en yderligere beskrivelse af klassifikationerne henvises derfor til afsnittet *Materialeudvælgelse, beregninger og definitioner* på Fødevarøkonomisk Instituts hjemmeside under *Landbrugsregnskabsstatistik, Serie A 2000*.

Statistikken er repræsentativ for populationen af økologiske jordbrug. Denne omfatter de 2411 bedrifter, som ifølge Plantedirektoratet havde en autorisation som økologisk jordbrug i maj 2000, og hvor det omfattede areal udgjorde mindst 75 pct. af bedriftens samlede areal. Den økonomiske bundgrænse for de bedrifter, der indgår i populationen, er fra år 2000 hævet til 8 Europæiske Størrelses Enheder (ESE) mod tidligere 4. Dette betyder, at de bedrifter, som indgår i statistikken skal have et dyrket areal på mindst 10 ha mod tidligere 5 ha, hvilket svarer til et standarddækningsbidrag på 8967 kr. pr. ha. Undergrænsen betyder, at et mindre antal af økologiske bedrifter med autorisation ikke er omfattet af statistikens analysegrundlag.

1.1. Grupperinger og publicering i regnskabsstatistikken

De data, der ligger til grund for udarbejdelsen af regnskabsstatistikken, præsenteres såvel i trykt form som på FØIs hjemmeside. De data, som indgår i papirudgaven, er mindre detaljerede, mens filerne på hjemmesiden indeholder mere specificerede data. Uanset præsentationsform følges en struktur, hvor data for gennemsnit af alle bedrifter vises først, og dernæst følger data for de valgte driftsformer.

Publikation:

De første tre tabeller viser en femårsoversigt for henholdsvis *alle økologiske bedrifter* (tabel 1), *alle bedrifter, der har omlagt til økologisk planteproduktion* (tabel 2), og *alle bedrifter, der har omlagt til økologisk mælkeproduktion* (tabel 3).

Dernæst følger et sæt på fire tabeller for *alle økologiske bedrifter* (tabel 4.1-4.4), hvor resultaterne for økologisk jordbrug sammenlignes med resultaterne for de konventionelle jordbrug, som indgår i Landbrugsregnskabsstatistikken, Serie A

og i Gartneregnskabsstatistikken, Serie D. I disse tabeller er de økologiske bedrifter også opdelt efter region (Jylland eller Øerne), samt efter om de er under omlægning eller er fuldt omlagt. Endelig viser tabellerne en sammenligning mellem 1999 og 2000 for alle økologiske bedrifter.

Herefter følger et andet sæt af fire tabeller, *heltids- og deltidsbedrifter* (tabel 5.1-5.4), hvor de økologiske bedrifter er opdelt efter størrelse målt i anvendte årsværk. For heltidsbedrifterne er der endvidere opdelt efter om bedrifterne er omlagte eller under omlægning.

De to sidste sæt af fire tabeller vedrører driftsformerne *planteproduktion* (tabel 6.1-6.4) og *mælkeproduktion* (tabel 7.1-7.4). I tabellerne for planteproduktion angives bedrifterne i heltids- og deltidsjordbrug for alle omlagte planteavlsbedrifter, ligesom der også vises data for gruppen af planteavlsbedrifter der var under omlægning. For mælkeproduktion vises der tabeller for gruppen af omlagte malkebedrifter opdelt efter antal årskøer og for den gruppe af malkebedrifter, der i 2000 var under omlægning.

For at kunne foretage sammenligninger mellem økologiske og konventionelle jordbrug er der for disse to driftsformer fremstillet specielle sammenligningsgrupper af konventionelle jordbrug. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 1.4. For begge driftsformer er endvidere sammenlignet mellem 1999 og 2000 for alle omlagte økologiske bedrifter.

Instituttets hjemmeside: www.foi.dk:

På instituttets hjemmeside er der mere detaljerede tabeller end dem, der findes i den trykte publikation. Tabellerne på hjemmesiden er delt i to afsnit: Tabeller for enkelte år og tabeller med tidsserier. Tabellerne for enkelte år er mere detaljerede end tabellerne i den trykte publikation, mens tidsserietabellerne hovedsagelig svarer til tabellerne i den trykte publikation, men anfører tal for en længere årrække.

De detaljerede tabeller fra seneste regnskabsår indeholder fem tabsæt. De første tre sæt vedrører *alle bedrifter*, mens de to sidste vedrører henholdsvis *økologisk planteavl* og *økologisk mælkeproduktion*. Det første sæt er opdelt efter omlægningsstatus og indeholder endvidere en sammenligning med resultaterne fra året før og med alle konventionelle bedrifter. Det andet sæt indeholder en inddeling af bedrifterne efter anvendt antal årsværk. For heltidsbedrifter indgår endvidere en opdeling af bedrifterne efter omlægningsstatus. Det tredje sæt indeholder en opdeling efter region (Øerne/Jylland) og efter omlægningsalder i tre grupper. Sættene vedrørende planteproduk-

tion og mælkeproduktion er opdelt efter årsværk. Sættet vedrørende mælkeproduktion indeholder endvidere en opdeling efter antal årskøer. Endelig indeholder begge sæt en sammenligning med resultaterne fra året før og med udvalgte grupper af konventionelle bedrifter (jf. beskrivelsen i afsnit 1.6).

Tidsserietabellerne er ligeledes opdelt i *alle bedrifter, planteproduktion og mælkeproduktion*. De centrale tabeller for både planteproduktion og mælkeproduktion vedrører omlagte bedrifter. Der er endvidere vist tabeller for bedrifter under omlægning.

1.2. Udvalgelse af regnskabsførende jordbrug

I forbindelse med udvælgelsen af de regnskabsførende jordbrug er der på basis af strukturelle data fra Plantedirektoratet og Danmarks Statistik foretaget en inddeling af populationen i grupper (stratifikation af populationen). Denne inddeling danner grundlag for stikprøvens fordeling og bygger på en klassifikation med hensyn til følgende kendetegn:

1. Omlagt eller under omlægning
2. Økonomisk størrelse målt i ESE
3. Driftsform
4. Jordbrugsareal
5. Bruger alder
6. Beliggenhed

Inddelingen i omlagte eller under omlægning er sket på baggrund af omlægningstidspunktet (datoen for autorisation som økologisk jordbruger). For planteavl er der normalt en omlægningsperiode på 2 år, mens den er kortere for husdyrhold. Det er tilstræbt, at kun bedrifter, der har været omlagt i hele regnskabsåret, klassificeres som omlagte. Bedrifter, der er omlagt i løbet af regnskabsåret, er således medtaget i gruppen under omlægning”.

Populationen af økologiske jordbrug bestod i maj 2000 (Danmarks Statistiks tællingstidspunkt og oplysninger fra Plantedirektoratet) af 2411 bedrifter, hvoraf 68 pct. var omlagte. I tabel 1.2.1 er bedrifterne fordelt på undergrupper efter økonomisk størrelse og driftsform, mens den tilsvarende stikprøve er vist i tabel 1.2.2.

Tabel 1.2.1 Populationen af økologiske jordbrug fordelt efter økonomisk størrelse og driftsform

	-----Størrelsesenhed (ESE)-----						I alt
	Under 8	8-16	16-40	40-100	100-250	250 og over	
	-----Antal bedrifter-----						
Planteproduktion							
1 Agerbrug	122	426	385	142	26	5	1106
2 Gartneri	-	22	32	32	20	5	111
Kvægproduktion							
3 Malkekvæg	-	1	13	221	494	24	753
4 Overvejende kvægproduktion	40	101	94	35	27	4	301
Fjerkræ-svineproduktion							
5 Fjerkræ/svin	-	5	10	11	8	1	35
6 Blandet jordbrug	-	12	43	27	17	6	105
I alt	162	567	577	468	592	45	2411
Heraf omlagte	54	457	425	264	390	43	1633

Kilde: Statistisk Afdeling, Fødevarøkonomisk Institut 2001.

Den samlede stikprøve udgør 13 pct. af populationen. Betragtes delpopulationerne, varierer udvalgsprocenten imidlertid betydeligt. Generelt vil udvalgsprocenten således være stigende med stigende bedriftsstørrelse, idet spredningen på regnskabstallene også forøges med stigende bedriftsstørrelse. Ved at sammenholde population (tabel 1.2.1) og stikprøve (tabel 1.2.2) ses, at udvalgsprocenten er på 5 pct. for de mindste bedrifter stigende til 29 pct. for de største.

Ved udvælgelsen af stikprøven er det tilstræbt, at det størst mulige antal bedrifter indgår i statistikken flere år i træk. Af de 308 jordbrug, der danner grundlag for den foreliggende publikation, indgik 204 jordbrug svarende til 66 pct., således også i statistikken for 1999.

Tabel 1.2.2 Stikprøven af økologiske jordbrug fordelt efter økonomisk størrelse og driftsform

	-----Størrelsesenhed (ESE)-----						I alt
	Under 8	8-16	16-40	40-100	100-250	250 og over	
	-----Antal bedrifter-----						
Planteproduktion							
1 Agerbrug	7	22	26	22	6	1	84
2 Garneri	-	1	6	4	3	1	15
Kvægproduktion							
3 Malkekvæg	-	1	3	36	117	8	165
4 Overvejende kvægproduktion	1	9	5	3	4	-	22
Fjerkræ-svineproduktion							
5 Fjerkræ/svin	-	-	1	2	3	1	7
6 Balndet jordbrug	-	-	5	6	2	2	15
I alt	8	33	46	73	135	13	308
Heraf omlagte	3	24	34	49	96	10	216

Kilde: Statistisk Afdeling, Fødevarøkonomisk Institut 2001.

1.3. Regnskabsstatistikens udarbejdelse og repræsentativitet

Statistikens resultater er beregnet ved anvendelse af vejede gennemsnit. Til dette formål tildeles hver enkelt bedrift i stikprøven en individuel opregningsfaktor (vægt). Som udgangspunkt fastsættes vægtene til den reciprokke værdi af udvalgsprocenten for den undergruppe, som bedriften tilhører.

Den endelige bestemmelse af vægtene sker imidlertid i en beregningsalgoritme, der betegnes *Restriktiv, mindste kvadraters regressionsmodel*. Betegnelsen dækker over, at modellens parametre estimeres ved at minimere en sum af kvadrerede afvigelser under forudsætning af et antal lineære restriktioner.

I modellen specificeres derfor en række restriktioner, således at statistikens resultater for både population og undergrupper stemmer med nogle på forhånd kendte kriterier. Restriktionerne består af oplysninger om produktion og antal bedrifter for populationen opdelt efter økonomisk størrelse og driftsform. Eksempelvis vil restriktionerne tilgodese, at summen af opregningsfaktorerne opdelt efter driftsform og størrelse netop svarer til randssummerne i populationstabellen 1.2.1.

Det er endvidere muligt at fastlægge andre kriterier, som imidlertid kun kan opfyldes tilnærmelsesvis af de opvejede statistikresultater. Disse kriterier tager som hovedregel udgangspunkt i en opdeling af populationen efter jordbrugsareal, bruger alder og beliggenhed.

Om statistikkens repræsentativitet skal det bemærkes, at den anvendte fremgangsmåde ved udvælgelsen af jordbrugene ikke muliggør en objektiv angivelse af usikkerheden, og enkelte af tallene er utvivlsomt behæftede med mindre systematiske fejl. Statistikken må dog som helhed anses for at være repræsentativ for såvel de strukturelle som de økonomiske forhold i det økologiske jordbrug.

Valget af de oplysninger, der offentliggøres i regnskabsstatistikken, hviler på et skøn. Til grund for de viste tabeller ligger imidlertid et omfattende sæt af mere detaljerede oplysninger, der for hver gruppering indeholder flere enkeltinformationer. Ønsker om yderligere specifikationer inden for enkelte grupperinger kan som regel imødekommes ved henvendelse til instituttet.

1.4. Sammenligningsgrupper af konventionelle jordbrug

Produktionsstrukturen i det økologiske jordbrug er på mange punkter væsensforskellig fra det konventionelle jordbrug. Sammenligninger af statistikkens oplysninger med andre regnskabstal må derfor forudsætte et relevant sammenligningsgrundlag.

Til formålet er der udvalgt et antal konventionelle bedrifter fra de generelle landbrugs- og gartneriregnskabsstatistikker, som har en fordeling på undergrupper, der svarer til populationen af omlagte økologiske bedrifter. Til illustration heraf vises i tabel 1.4.1 en fordeling af konventionelle jordbrug opdelt på tilsvarende måde som i tabel 1.2.1. Der er kun udvalgt konventionelle bedrifter inden for driftsformerne 1, 2 og 3, idet disse er de eneste, det har været muligt at præsentere sammenlignelig statistik for.

Ved udvælgelsen af konventionelle jordbrug er det tilstræbt at opnå en afbalanceret fordeling på undergrupper, som modsvarer den økologiske population. For planteproduktionens vedkommende er det eksempelvis væsentligt, at udvalget af konventionelle jordbrug har en vis tyngde imod de mindre størrelsesgrupper, idet det generelt er der, hovedparten af planteproducenterne findes.

De 216 konventionelle bedrifter betragtes herefter som en stikprøve, der er udvalgt således, at den har samme karakteristika som den økologiske population. Gennemsnitstallene pr. bedrift i sammenligningsgrupperne beregnes ved at tildele hver af de konventionelle bedrifter en vægt. Beregningen af vægtene ske ved anvendelse af den samme vægtningsmodel, som er skitseret i afsnit 1.3. Dette muliggør en specificering af en række restriktioner, som på forhånd ønskes tilgodeset i sammenligningsgruppen. I den forbindelse er det anset for vigtigt, at produktionssammensætningen (målt i SDB) og brugerens alder er af samme størrelsesorden som for økologiske jordbrug. Grunden til denne procedure er, at det fra tidligere analyser har vist sig, at nøgletal som fx lønningsevne pr. time og gældsprocent varierer med bedriftens størrelse og brugerens alder.

Tabel 1.4.1 Konventionelle sammenligningsbedrifter fordelt efter størrelse og driftsform

	-----Størrelsesenhed (ESE)-----						I alt
	Under 8	8-16	16-40	40-100	100-250	250 og over	
	-----Antal bedrifter-----						
Planteproduktion							
1 Agerbrug	-	27	19	19	2	2	69
2 Gartneri	-	2	6	8	4	1	21
Kvægproduktion							
3 Malkekvæg	-	-	2	28	90	6	126
I alt	-	29	27	55	96	9	216

2. Definitioner

I det følgende gives en summarisk beskrivelse af de i statistikken anvendte variabeldefinitioner. Definitionerne er de samme som for instituttets generelle regnskabsstatistik for jordbrug.

2.1. Areal og arealanvendelse samt dyreenheder

Jordbrugsarealet er opdelt efter selveje og forpagtning, og dets procentvise anvendelse på afgrøder i sommeren 2000 og dermed også høsten i dette år. Beregningen af *dyreenheder* er baseret på antal årsdyr og de officielt gældende omregningsfaktorer fra 18/12 1998 (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 877 af 10. december 1998 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.)

2.2. Arbejdsindsats og brugeralder

Arbejdsindsatsen opgøres både for brugerfamiliens og den lønnede arbejdskrafts vedkommende i form af antal effektive arbejdstimer ved såvel det manuelle arbejde som den registrerbare del af driftslederindsatsen. Denne driftslederindsats omfatter fx planlægning og regnskabsføring samt køb og salg i forbindelse med driften.

Omfanget af midlertidig medhjælp og akkordarbejde, der kun har kunnet oplyses i form af udbetalt løn, er omregnet ved hjælp af en timeløn på 123 kr., der svarer til overenskomstlønnen inklusive genetillæg, pensionsbidrag og øvrige arbejdsgiveromkostninger for C-gruppen af jordbrugsarbejdere.

Brugerens alder refererer til alderen den 1. juni 2000.

2.3. Kapitalindsats

Jordbrugsaktiverne omfatter alle aktiver, der inden for den enkelte bedrift tjener jordbrugsmæssig produktion, det vil sige fast ejendom (bortset fra brugerbolig), husdyr, inventar og lagerbeholdninger. Kontante midler samt udestående fordringer medregnes ikke ved opgørelsen af jordbrugsaktiverne, ligesom brugerboligen heller ikke indgår. Fast ejendom er opgjort på grundlag af officiel ejendomsværdi tillagt skønnet vurderingsværdi af investeringer, som endnu ikke er indregnet i ejendomsværdien. Inventarkapitalen er opgjort til den tekniske genanskaffelsesværdi, og andre aktiver til aktuel værdi.

2.4. Resultatopgørelse

Bruttoudbyttet er værdien af den samlede produktion og omfatter hovedsagelig indtægter fremkommet ved årets salg af bedriftens produkter. Endvidere indtægter ved arbejde med og udlejning af driftsmidler, reale værdiændringer i husdyrbestand og lagerbeholdninger af egen avl samt direkte tilskud omfattende såvel tilskud til plante- og husdyrproduktion som tilskud af generel karakter, herunder tilskud til økologisk produktion.

Mælkeydelsen er oplyst som kg Energi Korrigeret Mælk (EKM) pr. årsko. Udregningen af EKM foretages på grundlag af fedtprocent og proteinprocent.

Driftsomkostninger er de omkostninger, der er forbundet med bruttoudbyttets frembringelse og omfatter hovedsageligt udgifter i forbindelse med den løbende drift korrigeret for værdien af beholdningsændringer af indkøbt foder, gødning og andre driftsmidler. Herudover afskrivninger på bygninger, grundforbedringer og inventar. Posten anden indkøbt gødning omfatter dels husdyrgødning, dels specielle gødningsstoffer, som må anvendes på økologiske bedrifter, jf. Plantedirektoratets bekendtgørelse. Løntilskud til ansættelse af langtidsledige samt tilskud til lære- og praktikpladser er fratrukket omkostningerne til lønnet arbejdskraft.

Det økonomiske resultat af den jordbrugsmæssige aktivitet før renter benævnes *Driftsresultat før renter*, i tidligere publikationer benævnt *Driftsoverskud*. *Driftsresultat før renter*, angiver bruttoudbyttet fratrukket driftsomkostningerne.

De hidtidige resultatmål for indkomsten er suppleret med et nyt *Driftsresultat*, fra og med 2000. *Driftsresultatet* angiver bruttoudbyttet fra jordbrug fratrukket driftsomkostninger og de nettorentedgifter inkl. forpagtningsafgift, der kan henføres til jordbrugsdriften.

Renteindtægter, - udgifter og forpagtningsafgift er fordelt via en nøgle, der tager udgangspunkt i aktiver vedrørende jordbrug, andre erhverv og privat.

2.5. Brugerfamiliens løbende indkomst og forbrug

Indkomsten omfatter hovedsagelig poster af løbende karakter, mens engangsbeløb m.v. posteres under kapitalforskydninger, jf. afsnit 2.8.

Overskuddet af brugerboligen fremkommer ved, at en beregnet huslejeværdi reduceres med omkostninger relateret til boligen. I modsætning til tidligere år er børnetilskud medtaget i opgørelsen af den løbende indkomst.

Driftsresultat før renter fra andre erhverv omfatter bl.a. skovdrift, forpagtningsafgift for bortforpagtet ejendom og overskud af selvstændigt vurderede beboelseshuse, (ekskl. brugerbolig). Lønindtægter er bruttobeløb inkl. arbejdsmarkedsbidrag (brutto-skat).

I den personlige skat indgår betalt restskat og tilbagebetalt skat fra tidligere driftsår, hvorimod restskat i forbindelse med indeværende årsindkomst ikke er medregnet. Dette bevirker, at beløbenes størrelse ikke helt er i overensstemmelse med årets indtjening.

2.6. Investeringer og finansiering

Investeringerne omfatter driftsårets samlede investeringer i jordbrugsaktiver, herunder køb og salg af fast ejendom inkl. kvoter samt nettoændring af til- og bortforpagtning. Posten andre aktiver omfatter materielle aktiver uden for jordbruget og finansielle aktiver.

Egenfinansieringen fremkommer som summen af den løbende opsparring, engangsposter og driftsårets samlede afskrivninger. Fremmedfinansieringen består af nettolåntagning og nettoforpagtning.

2.7. Aktiver og passiver

Jordbrugsaktivernes værdi er omtalt under afsnit 2.3. Andre aktiver værdiansættes efter tilsvarende principper, dog er privat personbil opført til skattemæssig saldo-værdi. Værdipapirer og gæld er opgjort til kursværdi i overensstemmelse med aktuelle skattemæssige regler.

2.8. Kapitalforskydninger

Forskellen i egenkapitalen mellem primo- og ultimo status består af den løbende opsparring, nominelle kapitalændringer fra primo til ultimo på aktiver og fremmedkapital samt engangsposter og andre kapitalændringer. For materielle aktiver udgøres kapitalændringerne af forskel i vurderingen korrigeret for investeringer og afskrivninger. For

finansielle aktiver og gæld består ændringerne i kursreguleringer og realiserede kurs-
tab/-gevinster.

2.9. Bedriftens aflønning af arbejde og kapital

En endelig opdeling af driftsresultat før renter på henholdsvis arbejds- og kapitalindsatsen er ikke mulig. For at få et indtryk af variationen i aflønningen af de primære faktorer blandt forskellige typer af jordbrug er de traditionelle resultatmål lønningsevne og forrentningsprocent for aflønning af enten arbejds- eller kapitalindsats beregnet. Beregningen af forrentningsprocent og lønningsevne er justeret. I forhold til tidligere beregnes disse to resultatmål ved, at jordbrugsaktiver i selveje og forpagtningsafgiften fratrækkes. Justeringen giver bedre sammenlignelighed mellem bedrifter, som har jord i tilforpagtning og bedrifter, der ikke har jord i tilforpagtning. Dette skyldes, at tilforpagtet jord er optaget i status til den i ejendomsvurderingen fastsatte grundværdi, som er betydelig lavere end handelsværdien.

Lønningsevnen i forhold til de forbrugte arbejdstimer ved driften angiver lønningsevnen pr. arbejdstime efter reduktion med en rentebelastning (realrente) på 4 pct. af kapitalindsatsen ved årets begyndelse. Forrentningsprocenten udtrykker nettoudbyttet i procent af kapitalindsatsen, idet nettoudbyttet fremkommer ved at formindske driftsresultatet før renter med et beregnet vederlag for brugerfamiliens arbejdsindsats. Vederlaget for brugerfamiliens arbejdsindsats beregnes ud fra antallet af arbejdstimer for ulønnede familiemedlemmer ved driften og en fastsat timeløn. For 2000 er timelønnen fastsat til kr. 123 som er den overenskomstmæssige løn inkl. feriepenge og pension for landarbejderne i gruppe C jf. overenskomst ved Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere. Resultatmålenes niveau kan ikke umiddelbart anvendes i sammenligninger med andre branchers timelønninger og rentesatser.